

A. Οδύσσεια

B. Οδυσσέας

1. Ετυμολογία
2. Πριν από τον Τρωικό Πόλεμο
 - α) Νεανικά χρόνια
 - β) Ελένη και Πηνελόπη
 - γ) Επιστράτευση
3. Κατά τη διάρκεια του πολέμου
4. Το ταξίδι της επιστροφής
5. Η αποδοχή του Οδυσσέα
6. Συμπληρωματικά

Alfred, Lord Tennyson (1809 -1892)

A. Οδύσσεια

Η **Οδύσσεια** είναι το δεύτερο μεγάλο έπος της αρχαίας ελληνικής γραμματείας μετά την Ιλιάδα. Αν και τα δύο έπη αποδίδονται στον Όμηρο, η φιλολογία αναγνωρίζει σημαντικές διαφορές ανάμεσά τους και η επικρατέστερη άποψη είναι, ότι η Οδύσσεια συντέθηκε από διαφορετικό ποιητή, με κάποια χρονική απόσταση από την Ιλιάδα. Η Οδύσσεια πραγματεύεται τον περιπετειώδη νόστο (επαναπατρισμό) του ήρωα του Τρωικού Πολέμου και βασιλιά της Ιθάκης Οδυσσέα και το φόνο των μνηστήρων, που είχαν καταλάβει το παλάτι του και διεκδικούσαν τη γυναίκα του Πηνελόπη.

Η Οδύσσεια χωρίστηκε από τους Αλεξανδρινούς Γραμματικούς σε 24 ραψωδίες, που αριθμήθηκαν με τα μικρά γράμματα του ελληνικού αλφαβήτου. Κατά ομάδες οι ραψωδίες (α-δ) αποτελούν την Τηλεμάχεια, όπου βλέπουμε το γιο του Οδυσσέα, Τηλέμαχο να αναζητά τον πατέρα του, οι ραψωδίες (ζ-ν) τη Φαιακίδα, όπου ακούμε τον ίδιο τον ήρωα να αφηγείται στους Φαίακες τις προηγούμενες περιπέτειές του και να φτάνει στην Ιθάκη, και οι ραψωδίες (ξ-ω) τη Μνηστηροφονία, την ιστορία την τιμωρίας των μνηστήρων. Η Οδύσσεια κυρίως μιλάει για τον νόστο του Οδυσσέα και τον γυρισμό του στην πατρίδα του, την Ιθάκη, καθώς και για την αναζήτηση του απ' τον γιο του, Τηλέμαχο.

B. Οδυσσέας

Ο **Οδυσσέας**, ο μυθικός βασιλιάς της Ιθάκης, είναι ο βασικός ήρωας στο επικό ποίημα **Οδύσσεια** του Ομήρου, καθοριστικό ρόλο διαδραματίζει επίσης και στο άλλο έπος του Ομήρου, την Ιλιάδα. Είναι γνωστός για την εξυπνάδα και εφευρετικότητά του, αλλά και για τα δέκα χρόνια, που του πήρε η επιστροφή στο σπίτι του, μετά τον Τρωικό Πόλεμο, όπως γράφει ο Όμηρος. Ήταν γιος του Λαέρτη και της Αντίκλειας, σύζυγος της Πηνελόπης και πατέρας του Τηλεμάχου. Το γενεαλογικό δέντρο του Οδυσσέα, ενός από τους σημαντικότερους συνεργάτες του Αγαμέμνονα και ήρωα, που διακρίθηκε όσο λίγοι στην Ιλιάδα, παραμένει σκοτεινό. Ο πατέρας (ή πατριός) του Λαέρτη είναι ο Αρκέσιος, γιος του Κέφαλου (γνωστού ιδρυτή της Κεφαλλονιάς), και εγγονός του Αιόλου. Στην τραγωδία «Ιφιγένεια εν Αυλίδι» του Ευριπίδη ο μυθικός Σίσυφος αναφέρεται ως ο πατέρας του, ενώ πιστεύεται ότι απέκτησε και ένα γιο με την Κίρκη, τον Τηλέγονο.

Η Ιθάκη ήταν ένα από τα πολλά νησιά, που περιλαμβάνονταν στο βασίλειο του Οδυσσέα, μεταξύ των Ιόνιων νήσων της Αρχαίας Ελλάδας. Το βασίλειό του φαίνεται, πως είχε και ένα μικρό προπύργιο στην ηπειρωτική Ελλάδα, κοντά στον ποταμό Αχελώο. Τα ακριβή στοιχεία και τα όρια του βασιλείου δεν είναι γνωστά, καθώς οι πληροφορίες, που παρέχει ο Όμηρος είναι ασαφείς.

1. Ετυμολογία ονόματος

Το όνομά Οδυσσέας έχει αρκετές εκδοχές: Ολυσσεύς, Ουλιξεύς, Ουλίξης. Στα Λατινικά είναι γνωστός ως Ulysses, ενώ στη Ρωμαϊκή μυθολογία έχει το όνομα Ulixes. Το όνομα «Οδυσσεύς», που προέρχεται από το ρήμα «οδύσσομαι» (οργίζομαι, μισώ κάποιον) και σημαίνει *εξοργισμένος*, αλλά και *ο μισούμενος από τους θεούς, αυτός που έδωσε αφορμές δυσάρεσκειας*, πιστεύεται ότι του το έδωσε ο παππούς του (από την πλευρά της μητέρας του), ο Αυτόλυκος. Αυτή η εκδοχή στηρίζεται στο γεγονός, ότι ο Οδυσσέας μισεί τους Θεούς και οι Θεοί μισούν τον Οδυσσέα.

Σύμφωνα με τον Όμηρο το όνομα σημαίνει «γιος της πέτρας», αλλά πιο πιθανό είναι να συγγενεύει ετυμολογικά με την λέξη «οδηγός». Μπορεί επίσης να σημαίνει «πόνος» με την έννοια «αυτός που προκαλεί και αισθάνεται πόνο» - δεν είναι τυχαίο ότι αισθάνεται έναν διαρκή πόνο πνευματικό ή/και σωματικό - δηλαδή, προκαλεί πόνο σε κάποιον άλλο και παράλληλα κάποιος άλλος σ' αυτόν. Στον Οδυσσέα αποδίδεται μερικές φορές και το πατρωνυμικό ουσιαστικό Λαερτιάδης, δηλαδή «γιος του Λαέρτη».

2. Πριν από τον Τρωικό Πόλεμο

α) Νεανικά χρόνια

Λίγα είναι γνωστά για τα παιδικά και εφηβικά χρόνια του Οδυσσέα. Από τις λιγοστές αναφορές στην Οδύσσεια μαθαίνουμε για το κυνήγι του κάπρου στο σπίτι του Αυτόλυκου, στον Παρνασσό. Σε αυτό το κυνήγι ο Οδυσσέας τραυματίστηκε και απέκτησε μια ουλή πάνω από το γόνατο (σημάδι που ήταν αρκετό για να τον αναγνωρίσει η υπηρέτρια του, Ευρύκλεια, όταν επέστρεψε στην Ιθάκη). Σε άλλο σημείο μαθαίνουμε για το ταξίδι του στην Μεσσήνη και την γνωριμία του με τον Ίφιτο, γιο του Ευρυκλέα, που του χάρισε το βαρύ τόξο με το οποίο φόνευσε αργότερα τους μνηστήρες.

β) Ελένη και Πηνελόπη

Ο Οδυσσέας ήταν ένας από τους υποψήφιους μνηστήρες της Ελένης, κόρης του Τυνδάρεω. Ο Τυνδάρεως όμως, φοβούμενος ότι θα προσβάλει τους ισχυρούς και διάσημους μνηστήρες που είχαν συγκεντρωθεί, καθυστερούσε την διαδικασία επιλογής. Τότε ο Οδυσσέας, που είχε υποσχεθεί να λύσει το πρόβλημα, πρότεινε όλοι οι μνηστήρες να ορκιστούν, ότι θα υποστηρίζουν και θα βοηθάνε όποιον διάλεγε η Ελένη για σύζυγό της. Οι μνηστήρες, μεταξύ των οποίων και ο Οδυσσέας, πήραν τον όρκο και έτσι η Ελένη διάλεξε τον Μενέλαο, τον πιο ισχυρό από αυτούς.

Δύο εκδοχές υπάρχουν για το γάμο του Οδυσσέα με την Πηνελόπη. Η πρώτη εκδοχή, που περιγράφει και ο Όμηρος, θέλει τον Οδυσσέα να νικά τους αντίζηλους του σε αγώνα δρόμου που είχε προκηρύξει ο Ικάριος, πατέρας της Πηνελόπης. Σύμφωνα με την δεύτερη εκδοχή, ο Οδυσσέας για την βοήθεια που προσέφερε στον Τυνδάρεω στο γάμο της Ελένης, πήρε ως αντάλλαγμα την κόρη του αδερφού του, Ικαρίου.

γ) Επιστράτευση

Όταν η Ελένη απήχθη από τον Πάρι της Τροίας (γεγονός που προκάλεσε τον Τρωικό πόλεμο), οι μνηστήρες κλήθηκαν να τιμήσουν τον όρκο τους και να βοηθήσουν τον Μενέλαο να πάρει πίσω την Ελένη. Σύμφωνα με τον Όμηρο, ο Οδυσσέας γνώριζε από χρησμό, ότι θα επέστρεφε μετά από 20 χρόνια και γι' αυτό δεν ήθελε να συμμετάσχει στην εκστρατεία. Για να απαλλαχτεί από την επιστράτευση παρίστανε τον τρελό, η απάτη του όμως έγινε αντιληπτή και αποκαλύφθηκε από τον Παλαμήδη και έκτοτε ο Οδυσσέας αφιερώθηκε στην επιτυχία της εκστρατείας. Κατ' άλλους, ο αδερφός του Μενέλαου, Αγαμέμνων, επισκέφτηκε τον Οδυσσέα στην Ιθάκη και έπειτα από μεγάλο κόπο τον έπεισε να συμμετάσχει στην Τρωική εκστρατεία.

Με τον Οδυσσέα πλέον μέλος του εκστρατευτικού σώματος, ο Αγαμέμνων στράφηκε προς τον Αχιλλέα (που δεν ήταν μνηστήρας της Ελένης), επειδή είχε ειπωθεί, ότι η Τροία δεν θα έπεφτε χωρίς αυτόν. Ο Οδυσσέας στάλθηκε στη Σκύρο, στην Αυλή του Λυκομήδη, για να εξασφαλίσει την συμμετοχή του Αχιλλέα. Η μητέρα, όμως, του Αχιλλέα, η Θεά Θέτιδα, τον μεταμόρφωσε σε γυναίκα, ώστε να μην μπορεί να συμμετάσχει στον πόλεμο. Η Θέτιδα οδηγήθηκε σε αυτήν την πράξη από την προφητεία που έλεγε, ότι ο γιος της είτε θα ζούσε μια μακρά και ανιαρή ζωή είτε θα πέθαινε νέος επιτυγχάνοντας αιώνια δόξα, και φοβόταν τις συνέπειες, αν έφευγε για την Τρωική εκστρατεία. Ο Οδυσσέας αδυνατώντας να εντοπίσει τον Αχιλλέα ζήτησε, πριν επιστρέψει, να του επιτραπεί να κάνει δώρα στις γυναίκες της αυλής. Έβγαλε κάποια χρυσαφικά καθώς επίσης και ένα σπαθί, ένα κοντάρι και μια ασπίδα. Όλες οι γυναίκες ενδιαφέρθηκαν για τα κοσμήματα εκτός από μια, της οποίας το ενδιαφέρον τράβηξε ο στρατιωτικός εξοπλισμός. Ο Οδυσσέας υποψιάστηκε την απάτη και σήμανε μια πολεμική σάλπιγγα, με το άκουσμα της οποίας η «γυναίκα» ενστικτωδώς άρπαξε τα όπλα. «Αυτή» τελικά αποδείχθηκε, πως ήταν ο Αχιλλέας και έτσι ο Οδυσσέας με την πονηριά του κατάφερε να τον ανακαλύψει. Τότε η Θέτιδα επέτρεψε στον Αχιλλέα να πολεμήσει, αφού πρώτα του έδωσε την πανοπλία του πατέρα του, του Πηλέα, που είχε σφυρηλατηθεί από τον

ίδιο τον Θεό Ήφαιστο, για να τον προστατεύει στη μάχη.

Λίγο πριν ξεκινήσει ο πόλεμος, ο Οδυσσέας μαζί με τον Μενέλαο σχημάτισαν μια διπλωματική αποστολή με σκοπό να φέρουν πίσω την Ελένη ειρηνικά. Και ενώ τα επιχειρήματα του Μενέλαου ήταν συναισθηματικά και μη πειστικά, ο Οδυσσέας παραλίγο να πείσει την τρωική γερουσία να επιστρέψουν την Ελένη, αλλά τελικά απέτυχε.

3. Κατά τη διάρκεια του πολέμου

Ο Οδυσσέας ήταν από τους βασικούς Αχαιούς ήρωες στον Τρωικό Πόλεμο. Οι άλλοι ήταν ο «θεϊκός» Αχιλλέας, ο «αρχοντικός» Αγαμέμνων, ο Μενέλαος, ο σοφός Νέστωρ, ο Αίαντας ο Τελαμώνιος και ο Διομήδης. Στην Ιλιάδα ο Οδυσσέας παρουσιάζεται από τον Όμηρο ως ένας ανδρείος πολεμιστής, συνετός βασιλιάς και πολυμήχανος αρχηγός. Η άποψή του πάνω σε πολλά θέματα υιοθετείται από τους άλλους αρχηγούς, καθώς όλοι τον σέβονταν. Εξάλλου, η τριάδα Νέστωρ, Οδυσσέας και Ιδομενέας αναγνωρίζονταν ως οι πιο αξιόπιστοι σύμβουλοι. Κατά την διάρκεια του πολέμου ο Οδυσσέας αναδεικνύεται σε συμφιλιωτική και ενωτική δύναμη μεταξύ των Ελλήνων. Προσπαθεί να συμφιλιώσει τον Αχιλλέα με τον Αγαμέμνονα, μετά την διαμάχη για την Βρισηίδα, και μεταπειθεί τον Αγαμέμνονα, όταν απογοητευμένος από τις στρατιωτικές ήττες σκέφτεται να εγκαταλείψει την Τροία. Καταφέρνει ακόμη να συγκρατήσει τον μαινόμενο Αχιλλέα, όταν μετά τον θάνατο του Πάτροκλου θέλει να επιτεθεί στους Τρώες άμεσα και απροετοίμαστα.

Η γενναιότητα και η πολεμική του ικανότητα εξυμνούνται πολλές φορές από τον Όμηρο στην Ιλιάδα, πιο πολύ όμως στις νυχτερινές του εκστρατείες. Με τον Διομήδη κατάφεραν να εισχωρήσουν στην Τροία και να κλέψουν το παλλάδιο, ενώ σε άλλο χρονικό σημείο πήγαν στο στρατόπεδο των Θρακών, σκότωσαν πολλούς από αυτούς στον ύπνο τους και έκλεψαν τα άλογα του βασιλιά τους. Κατά τους νεκρικούς αγώνες προς τιμή του Πάτροκλου κατάφερε με την βοήθεια της Αθηνάς να νικήσει στον αγώνα δρόμου. Στη συνέχεια νίκησε τον Αίαντα τον Τελαμώνιο (στους νεκρικούς αγώνες προς τιμή του Αχιλλέα) κερδίζοντας την πανοπλία του νεκρού Αχιλλέα και προκαλώντας την αυτοκτονία του Αίαντα με το σπαθί, που του είχε χαρίσει ο Έκτορας.

Η πιο καταλυτική συνεισφορά του Οδυσσέα στο Τρωικό Πόλεμο, όμως, ήταν έμπνευση του Δούρειου Ίππου. Το ξύλινο αυτό κατασκεύασμα, δείγμα στρατηγικής ευφυΐας, κατασκευάστηκε σύμφωνα με τις οδηγίες του Οδυσσέα. Όταν ολοκληρώθηκε, ο Οδυσσέας οδήγησε στο εσωτερικό του Ίππου δεκάδες Αχαιούς και περίμεναν καρτερικά τους «θριαμβευτές» Τρώες. Οι Τρώες, αφού πίστεψαν ότι οι Αχαιοί εγκατέλειψαν της ακτές της Τροίας και τους άφησαν ως δώρο τον Δούρειο Ίππο, τον οδήγησαν στο εσωτερικό της πόλης και άρχισαν ξέφρενα γλέντια. Με το πέσιμο της νύχτας όμως, οι κρυμμένοι στο εσωτερικό του Ίππου Αχαιοί, εξόρμησαν και κατάφεραν να καταλάβουν την απροστάτευτη πόλη σχετικά εύκολα. Αυτό σήμανε και το τέλος του Τρωικού Πολέμου.

4. Το ταξίδι της επιστροφής

Όταν η πόλη της Τροίας κυριεύθηκε από τους Αχαιούς, μετά από δεκάχρονο πόλεμο, πολλοί από τους νικητές προέβησαν σε ακρότητες. Σκότωσαν πολλούς αμάχους, γυναίκες και παιδιά, αλλά και αιχμάλωτους στρατιώτες. Σκότωσαν ακόμη και αυτούς, που ζητούσαν άσυλο μέσα στους ιερούς ναούς των Θεών. Οι λιγοστοί επιζώντες, γυναίκες επί το πλείστον, μεταφέρθηκαν στα καράβια, για να χρησιμοποιηθούν ως σκλάβες μετά την επιστροφή στην πατρίδα του καθενός. Στο τέλος της Ιλιάδας αναφέρεται η ολοκληρωτική λεηλασία, καταστροφή και ισοπέδωση της πόλης, δεν άφησαν όρθιους ούτε τους ιερούς ναούς των θεών.

Μετά την λήξη του πολέμου, ο Οδυσσέας, όπως όλοι, πήρε το δρόμο της επιστροφής για την Ιθάκη. Για τις προσβολές κατά των Θεών, όμως, που διέπραξε στην Τροία (ύβρεις) του επιβλήθηκε ως τιμωρία (νέμεσης) μια δεκάχρονη περιπλάνηση, πριν φτάσει στην Ιθάκη. Αρχικά, για τον Οδυσσέα, οι Θεοί δεν είχαν αποφασίσει για μια τόσο μεγάλη τιμωρία, αλλά όταν ο Οδυσσέας τύφλωσε τον Πολύφημο, εξόργισε τον Ποσειδώνα, ο οποίος ορκίστηκε να μην τον αφήσει ποτέ να επιστρέψει στην Ιθάκη. Όλες οι περιπέτειες και περιπλανήσεις περιγράφονται λεπτομερώς από τον

Όμηρο στην Οδύσσεια.

Ξεκινώντας από την Τροία ο Οδυσσεύς είχε στην διάθεσή του 12 καράβια, μέσα στα οποία επέβαιναν οι Ιθακίσιοι συμπολεμιστές του. Οι περιπλανήσεις τους αρχίζουν με την πλεύση και την μάχη στην χώρα των Κικόνων, την περιπέτεια στη χώρα των Λοτοφάγων και στην συνέχεια στη χώρα των Κυκλώπων, όπου παγιδεύτηκαν στη σπηλιά του Πολύφημου, τον οποίο τύφλωσε ο Οδυσσεύς, επισύροντας το μένος του Ποσειδώνα. Έπειτα έφτασαν στο νησί του Αιόλου, όπου ο ομώνυμος Θεός του παρέδωσε ένα ασκί, που περιείχε όλους τους μη ευνοϊκούς ανέμους, για να επιστρέψει αμέσως στην Ιθάκη. Πλησιάζοντας, όμως, στην Ιθάκη, οι σύντροφοι του Οδυσσεύα άνοιξαν το σάκο, προκαλώντας καταιγίδα, που καταστρέφει 11 καράβια και παρασέρνει αυτό του Οδυσσεύα μέχρι το νησί των Λαιστρηγόνων. Από εκεί πάνε στο νησί της Κίρκης, μια μάγισσα που μεταμόρφωσε πολλούς από το πλήρωμα σε ζώα. Ένα χρόνο αργότερα, και αφού έχει κατέβει στον Άδη για να συναντήσει τον Τειρεσία, φεύγοντας από το νησί της Κίρκης, περνάνε από το στενό των Σειρήνων, το στενό της Σκύλας και της Χάρυβδης και φτάνουν αποδεκατισμένοι στον νησί του Θεού Ήλιου.

Στο νησί του Ήλιου, οι εναπομείναντες σύντροφοί του βρίσκουν το θάνατο και αυτός παρασυρμένος από τα κύματα φτάνει μόνος του στο νησί της Καλυψώς. Με την Καλυψώ μένει για 7 χρόνια, πριν να αποχωρίσει με μια σχεδία, μετά από τρικυμία όμως που προκαλεί ο Ποσειδώνας, καταλήγει στο νησί των Φαιάκων. Εκεί περιμαζεύεται από την Ναυσικά και βρίσκει καταφύγιο στην Αυλή του βασιλιά Αλκίνοου, όπου τελικά αποκαλύπτει την πραγματική του ταυτότητα και συγκινεί όλους με την αφήγηση των περιπλανήσεων του (σημείο όπου ξεκινάει η Οδύσσεια). Με την βοήθεια του Αλκίνοου και έπειτα από νέα τρικυμία ο Οδυσσεύς καταφέρνει τελικά, μετά από 10 χρόνια, να φτάσει στην Ιθάκη.

5. Η αποδοχή του Οδυσσεύα

Κατά καιρούς, πολλοί συγγραφείς εμπνεύστηκαν από την ιστορία του Οδυσσεύα και την τροποποίησαν λιγότερο ή περισσότερο. Οι κλασικοί Έλληνες συγγραφείς που ασχολήθηκαν με τον Οδυσσεύα όπως ο Ευριπίδης, ο Πίνδαρος και ο Σοφοκλής τον σέβονταν για την πονηριά και την εξυπνάδα του και τον παρουσίαζαν ως ένα τίμιο πολεμιστή και βασιλιά. Οι Ρωμαίοι συγγραφείς ήταν διχασμένοι, καθώς κάποιοι τον κατέκριναν (Βιργίλιος, Στάτιος) και κάποιοι τον τιμούσαν (Οράτιος, Οβίδιος). Ακόμη πιο μεταγενέστεροι συγγραφείς, που ασχολήθηκαν μαζί του είναι οι Καλντερόν, Δάντης, Τζοβάνι Πάσκολι, Τένισον, Νίκος Καζαντζάκης και Τζέιμς Τζόις.

Κατά κανόνα, στα μετά-ομηρικά έπη ο Οδυσσεύς παρουσιάζεται ως ένας δολοπλόκος χαρακτήρας, που δεν έχει αρετές και ηθικούς φραγμούς. Στο έργο «Κύπρια έπη» αναφέρεται, ότι παρίστανε τον τρελό, οργώνοντας και σπέρνοντας τα χωράφια του με αλάτι αντί για σπόρους, με σκοπό να μη λάβει μέρος στην εκστρατεία. Όταν μάλιστα ο Παλαμήδης αποκάλυψε την αλήθεια αναγκάζοντας τον να εκστρατεύσει, ο Οδυσσεύς τον σκότωσε με την βοήθεια του Διομήδη. Στη «Μικρή Ιλιάδα» πάλι, ο Οδυσσεύς προσπαθεί χωρίς αποτέλεσμα να δολοφονήσει τον Διομήδη για να οικειοποιηθεί τη δόξα από την κλοπή του παλλαδίου, ενώ αργότερα σκοτώνει και τον μικρό γιο του Έκτορα, Αστυνάκτα. Λέγεται, ακόμη, ότι ο Οδυσσεύς ήταν αυτός που σχεδίασε τον ερχομό της Ιφιγένειας, με το πρόσχημα, ότι θα παντρευτεί τον Αχιλλέα, για να θυσιαστεί επειδή δεν είχαν ούριο άνεμο.

6. Συμπληρωματικά

1. Η **Οδύσσεια** είναι ένα ποιητικό έργο του Νίκου Καζαντζάκη το οποίο αποτελείται από 33.333 στίχους. Δεν θα πρέπει να συγχέεται με τη μετάφραση της Οδύσσειας του Ομήρου στη νεοελληνική την οποία εκπόνησε ο λογοτέχνης σε συνεργασία με τον Ι. Κακριδή.

Οδύσσεια του διαστήματος {Φιλμ}

Εναλλακτικός Τίτλος: 2001:A Space Odyssey

Ηθοποιοί: Keir Dullea

Ημερομηνία: 1968

Σκηνοθέτης: Stanley Kubrick

Διάρκεια Ταινίας (λεπτά): 143

Χώρα: Αμερική **Ήχος:** 5.1 dolby **Εικόνα:** 16:9

Ο άνθρωπος έχει αποικήσει το φεγγάρι και μια καινούργια γενιά έχει γεννηθεί και ζει εκεί. Κάποτε βρίσκουν ένα παράξενο και άγνωστο αντικείμενο, θαμμένο κάτω από την επιφάνεια του φεγγαριού και με τη βοήθεια του HAL, του έξυπνου υπολογιστή, ξεκινούν ένα ταξίδι στο διάστημα για να ανακαλύψουν ποιοι παρακολουθούν την ανθρωπότητα. Το επικό αριστούργημα του Κιούμπρικ, όπου τα ειδικά εφέ τα σχεδίασε ο ίδιος, είναι μια ταινία που μιλάει με δυνατές εικόνες και μουσική και αποτελεί μια από τις πιο πρωτότυπες ταινίες επιστημονικής φαντασίας όλων των εποχών.

Alfred, Lord Tennyson (1809 -1892).

Ο Tennyson άρχισε να γράφει σε νεαρή ηλικία. Η φήμη του ως ποιητή, μεγάλωσε στα χρόνια των σπουδών του στο Καίμπριτζ, όπου μια βαθειά φιλία αναπτύχθηκε ανάμεσα σ' αυτόν και τον Χένρυ Χάλλαμ. Το 1830 εξέδωσε τη συλλογή «Ποιήματα», με λυρικά κυρίως ποιήματα, όπου περιλαμβάνεται το ποίημα «Μαριάνα». Το 1832 εκδόθηκε άλλος ένας τόμος ποιημάτων του, μεταξύ τους και το «The lady of Shalott» («Η δεσποσύνη του Σαλότ»). Ο ξαφνικός θάνατος του αγαπημένου του φίλου το 1833, συγκλόνισε τον Τέννyson, αλλά και τον παρακίνησε να γράψει μια σειρά ποιημάτων, που θα αποτελούσαν μέρος ενός από τα πιο γνωστά έργα του, το «In memoriam». Στην ίδια περίοδο ανήκουν και μερικά ποιήματα που θα ενσωματώνονταν στο αγαπημένο του ποίημα, το μελαγχολικό «Maud» («Μωντ»). Το 1842 εξέδωσε τη συλλογή «Ποιήματα», πρόκειται για αναθεωρημένα προηγούμενα έργα του μαζί με κάποια νέα ποιήματα, ένα από αυτά ήταν και το «Ulysses» («Οδυσσέας»). Το 1842 εκδόθηκε το πρώτο μακροσκελές ποίημά του «The princess» («Η πριγκίπισσα») που περιλάμβανε τα γνωστά ως ανεξάρτητα ποιήματα «The splendour falls», «Tears, Idle tears», «Now sleeps the crimson petal» («Το μεγαλείο πέφτει», «Δάκρυα, μάτια δάκρυα», «Τώρα το κρεμεζί κοιμάται ανθόφυλλο»). Το 1850, ήδη διάσημος, ονομάστηκε Poet Laureate (δαφνοστεφής, εθνικός ποιητής), μετά τον θάνατο του Ουέρντσουερθ. Η περίφημη «Επέλαση της Ελαφράς Ταξιαρχίας» (1855, «Maud and other poems»), επιβεβαίωσε τον τίτλο του εθνικού ποιητή. Τα «Ειδύλλια του βασιλιά» («Idylls of the king», 1859) γνώρισαν την άμεση επιτυχία. Το 1889, τρία χρόνια πριν από τον θάνατό του, έγραψε το περίφημο «Crossing the Bar» («Διασχίζοντας τη Σύρτιδα») στη διάρκεια ταξιδιού στο Νησί του Ουάιτ.

Η Ιθάκη ή η Κεφαλλονιά ήταν τελικά η πατρίδα του Οδυσσέα;

Ένας ερασιτέχνης αρχαιολόγος ισχυρίζεται, ότι εντόπισε την πραγματική πατρίδα του Οδυσσέα, δίνοντας, έτσι, την απάντηση σε έναν γρίφο 3.000 ετών. Σύμφωνα με διάφορες θεωρίες, που έχουν διατυπωθεί κατά καιρούς, η πατρίδα του πολύπαθου μυθικού ήρωα ήταν στη Κεφαλλονιά, και όχι στην Ιθάκη όπως γράφει ο Όμηρος. Κατά τον Ρόμπερτ Μπίτλστοουν, λοιπόν, ιδιοκτήτη εταιρείας συμβούλων και μάνατζμεντ, θαυμαστή του Σλήμαν και άλλων Ελλήνων κλασικών, το παλάτι του Οδυσσέα βρισκόταν στην Παλική χερσόνησο της Κεφαλλονιάς, στην περιοχή Καστέλι. Ο ίδιος έγραψε μάλιστα και ένα βιβλίο περίπου 600 σελίδων με τίτλο *Odysseus Unbound* («Οδυσσέας χωρίς δεσμά»), το οποίο κυκλοφορεί από τις πανεπιστημιακές εκδόσεις Cambridge.

Στη συνέντευξη Τύπου, που έδωσε στις 6 Οκτωβρίου 2005 στη Βρετανία, με αφορμή τη κυκλοφορία του βιβλίου, εξέφρασε τον μεγάλο του ενθουσιασμό γι' αυτή την ανακάλυψη, η οποία για τον ίδιο ισοδυναμεί με εκείνη της αρχαίας Τροίας. Επικαλείται, μάλιστα, αναλύσεις νεότερων δορυφορικών εικόνων της γεωλογίας του Ιονίου βάσει τεχνικών, που έχει αναπτύξει η Ν.Α.Σ.Α,

συγκριτικές μελέτες αρχαιολογικών στοιχείων και μία πιο επισταμένη ανάγνωση των χωρίων της Οδύσσειας, προκειμένου να υποστηρίξει μία θεωρία, που έχει διατυπωθεί και στο παρελθόν. Σύμφωνα με αυτή, ένας σεισμός άλλαξε δραματικά τη γεωλογική εικόνα της περιοχής, καθώς, αρκετοί μελετητές είχαν εντοπίσει ανακολουθίες στο γεωγραφικό ανάγλυφο, που περιέγραφε ο ποιητής.

Επομένως, κατά τον συλλογισμό του Μπίτλστοουν, η χερσόνησος της Κεφαλλονιάς, αν και αποτελούσε ένα ξεχωριστό νησάκι στην Αρχαιότητα, αποτέλεσε τμήμα της νήσου, λόγω κατολισθήσεων. Όσο για τη σημερινή Ιθάκη, πιστεύει ότι ήταν το αρχαίο Δουλίχιον, εξηγώντας ότι κομβικό σημείο για τη θεωρία αυτή αποτελούν οι στίχοι 21-26 της ένατης ραψωδίας του Ομήρου. Την ίδια περίπου θεωρία είχε υποστηρίξει στις αρχές του 20ού αιώνα ο Βολτέρας.

Σε ερώτηση που υποβλήθηκε στους δύο ερευνητές που προσυπογράφουν το βιβλίο, τον καθηγητή Γεωλογίας του Πανεπιστημίου του Εδιμβούργου Τζων Αντερχιλ και τον καθηγητή Αρχαιολογικών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Cambridge Τζέιμς Ντιγκλ, κατά τη διάρκεια διάλεξής τους στην Αθήνα, στις 19 Οκτωβρίου 2005, γι' αυτή τη σύμπτωση απόψεων, υποστηρίχθηκε ότι ο Βολτέρας δεν μπορούσε να αποδείξει τη θεωρία του, κάτι που σήμερα είναι εφικτό λόγω της τεχνολογικής προόδου. Υποστήριξαν, επίσης, ότι εκείνοι μπορούσαν να εξηγήσουν όλες τις κινήσεις του Οδυσσέα κατά την επιστροφή του με τη δική τους θεωρία. Ωστόσο οι δύο επιστήμονες εμφανίσθηκαν επιφυλακτικοί και τονίζουν την ανάγκη για περαιτέρω έρευνα στην περιοχή προκειμένου να επαληθευθεί ή να διαψευσθεί η θεωρία.